

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC HỒNG ĐỨC
KHOA KHOA HỌC XÃ HỘI**

**ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN
CHỦ NGHĨA TƯ BẢN HIỆN ĐẠI**

**Số tín chỉ: 03
MÃ HỌC PHẦN: 124220**

**Dùng cho ngành: Sư phạm lịch sử
Bậc đào tạo: Đại học**

NGƯỜI BIÊN SOẠN: NGUYỄN THỊ GIANG

Thanh Hóa, 11/2019

1. Thông tin về giảng viên:

- Họ và tên: Nguyễn Thị Giang
- Học vị: ThS
- Chức danh: Giảng viên
- Địa điểm làm việc: Bộ môn Lịch sử, Khoa Khoa học xã hội, trường ĐH Hồng Đức
- Địa chỉ liên hệ: Bộ môn Lịch sử, Khoa Khoa học xã hội, trường ĐH Hồng Đức
- Điện thoại: 0373727807. ĐD 0984570556. Email: Nguyenthigiang@hdu.edu.vn
- Thông tin về các hướng nghiên cứu chính:
 - + Chủ nghĩa tư bản hiện đại.
 - + Quan hệ Việt Nam-Campuchia
 - + Quan hệ quốc tế hiện đại

- Thông tin về giảng viên cùng giảng dạy:
 1. Họ và tên: Lê Sĩ Hưng
 - Học vị: TS
 - Chức danh: Giảng viên chính
 - Địa chỉ liên hệ: Bộ môn Lịch sử, Khoa Khoa học xã hội, trường ĐH Hồng Đức
 - Điện thoại: 0373759078. ĐD 0915393070. Email: lesyhung@hdu.edu.vn
 - Thông tin về các hướng nghiên cứu chính:
 - + ASEAN
 - + Hợp tác an ninh trong ASEAN
 - + Quan hệ Việt Nam-ASEAN
 - + Lịch sử thế giới hiện đại từ 1918 đến 1945

2. Thông tin chung về học phần

- Tên ngành: ĐHSP lịch sử
- Tên học phần: Chủ nghĩa tư bản hiện đại
- Số tín chỉ: 3
- Học kì: 7
- Học phần: Tự chọn
- Các học phần tiên quyết: Lịch sử thế giới hiện đại
- Giờ tín chỉ đối với các hoạt động:
 - + Nghe giảng lý thuyết: 27

- + Thảo luận: 27
- + Hoạt động theo nhóm: 9
- + Tự học: 135

- Địa chỉ của bộ môn phụ trách học phần: Bộ môn Lịch sử, Khoa Khoa học xã hội, Trường Đại học Hồng Đức

3. Tóm tắt nội dung học phần:

Học phần cung cấp những kiến thức về các giai đoạn phát triển của CNTB từ 1919 đến nay, đặc biệt là từ 1945 đến nay, những biểu hiện mới của CNTB như vấn đề toàn cầu hóa, cách mạng khoa học công nghệ, các công ty xuyên quốc gia...; tác động của các yếu tố này đến các nước tư bản nói riêng và nhân loại nói chung. Học phần cũng tìm hiểu những vấn đề nội tại của CNTB như: phong trào công nhân trong một số quốc gia tư bản chủ yếu, mâu thuẫn của CNTB... Từ đó người học có những nhận thức mới về CNTB trong thời kì hiện đại và đưa ra những nhận định về xu hướng phát triển của CNTB trong tương lai

Năng lực đạt được: SV nghiên cứu độc lập một vấn đề chủ nghĩa tư bản hiện đại, trình bày được thành tựu của các nền kinh tế TBCN chủ yếu, lý giải được các vấn đề của CNTB trong giai đoạn hiện nay.

4. Mục tiêu của học phần

Mục tiêu	Mô tả	Chuẩn đầu ra CTĐT
1	<p>Về kiến thức:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hiểu được các giai đoạn phát triển của CNTB hiện đại từ cận đại đến hiện đại - Lý giải được ra đời CNTB hiện đại - Nắm được các thành tựu của CNTB: kinh tế, chính trị, văn hóa, quân sự - Hiểu được các vấn đề của thế giới đương đại mà CNTB đang nắm ưu thế: xu thế toàn cầu hóa, cách mạng khoa học công nghệ, các công ty xuyên quốc gia... - Hiểu được bản chất của CNTB, tiềm năng, những mâu thuẫn và giới hạn của CNTB 	SV có kiến thức nền tảng về sự phát triển của CNTB; tiếp tục phát triển nghề nghiệp ở trình độ đào tạo cao hơn.
2	Kĩ năng:	Biết vận dụng các kiến

	<ul style="list-style-type: none"> - Kỹ năng tìm tòi, tổng hợp các kiến thức về lịch sử hiện đại, các trung tâm kinh tế, tài chính thế giới, các vấn đề cốt lõi của CNTB -Rèn luyện kỹ năng phân tích, tổng hợp, so sánh 	thức về CNTB để lý giải các vấn đề kinh tế, chính trị, văn hóa của thế giới đương đại
3	<p>Thái độ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Có thái độ khách quan khi nhìn nhận các giá trị của CNTB. Trân trọng các giá trị về kinh tế, chính trị, văn hóa, quân sự của CNTB - Hình thành niềm say mê học tập, nghiên cứu môn học. - Hình thành ý thức chủ động, tích cực trong việc tự học tập của bản thân. - Hình thành động cơ đúng đắn trong học tập, trong cuộc sống. 	Có thái độ cầu thị, chủ động, tích cực trong việc tự học tập của bản thân. Có động cơ đúng đắn trong học tập, trong cuộc sống.
4	<p>Năng lực:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Sinh viên có những năng lực cơ bản của môn học -Vận dụng các kiến thức về CNTB trong lý giải các vấn đề của thế giới đương đại -Vận dụng được phương pháp giảng dạy các kiến thức kinh tế, văn hóa, quân sự trong giảng dạy ở các bậc phổ thông 	Có năng lực dẫn dắt về chuyên môn, nghiệp vụ dạy học các kiến thức kinh tế, văn hóa ở bậc học phổ thông, có sáng kiến trong quá trình thực hiện nhiệm vụ giảng dạy, nghiên cứu; có năng lực tự học, tích lũy kiến thức, kinh nghiệm để nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ.

5. Chuẩn đầu ra học phần

TT	Kết quả mong muốn đạt được	Mục tiêu	Chuẩn đầu ra CTĐT
1	Kiến thức khoa	SV có kiến thức nền tảng và	SV có kiến thức nền tảng

	học và kĩ năng cá nhân	chuyên sâu về CNTT; năng vận dụng các kiến vào học tập, nghiên cứu khoa học	và chuyên sâu trong lĩnh vực học tập ; tiếp tục phát triển nghề nghiệp ở trình độ đào tạo cao hơn.
2	Kỹ năng giao tiếp và truyền thông	SV có thể thuyết trình vấn đề trước tập thể và có khả năng thiết kế và thực hiện một số thao tác giảng dạy và nghiên cứu	Có năng lực xây dựng kế hoạch, hồ sơ dạy học chuyên đề CNTT hiện đại và tổ chức các hoạt động giáo dục để phát triển nghề nghiệp.
3	Thái độ	SV chủ động và cầu thị trong quá trình học tập, nghiên cứu khoa học về các vấn đề thuộc môn học theo hướng dẫn và yêu cầu.	Có thái độ cầu thị, chủ động học tập rèn luyện nâng cao trình độ vận dụng vào hoạt động giảng dạy, hoạt động giáo dục đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của người giáo viên Lịch sử THPT.
4	Năng lực	<ul style="list-style-type: none"> - Sinh viên có những năng lực cơ bản của lịch sử văn minh thế giới . -Biết vận dụng các phương kiến thức văn hóa, văn minh trong học tập và nghiên cứu khoa học -Biết vận dụng được các kiến thức kinh tế, văn hóa, quân sự trong lý giải các vấn đề đương đại 	Có năng lực tự chủ và chịu trách nhiệm; có sáng kiến trong quá trình thực hiện nhiệm vụ giảng dạy, nghiên cứu tại các cơ sở giáo dục; có năng lực tự học, tích lũy kiến thức, kinh nghiệm để nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ và có khả năng đáp ứng cơ hội nghề nghiệp sau này.

5. Nội dung chi tiết học phần

Chương I: Khái quát về CNTB

- I. Một số vấn đề chung
- II. Sự thay thế chế độ phong kiến bằng CNTB là một tất yếu lịch sử
- III. Những chặng đường phát triển của CNTB thời cận đại
 1. CNTB tự do cạnh tranh
 2. Chủ nghĩa đế quốc
- IV. Quan điểm cơ bản của chủ nghĩa Mac-Lenin về CNTB

Chương II. CNTB giữa hai cuộc chiến tranh thế giới

- I. Bối cảnh chung của tình hình thế giới sau Cách mạng tháng Mười Nga năm 1917
- II. Sự khủng hoảng chính trị của CNTB sau Chiến tranh thế giới thứ nhất (1918-1923)
 1. Tình hình chung
 2. Đức
- III. CNTB trong thời kì ổn định (1924-1929)
 1. Ổn định kinh tế
 2. Ổn định về chính trị
- IV. Cuộc khủng hoảng kinh tế TBCN (1929-1933)

Chương III: CNTB từ sau Chiến tranh thế giới thứ hai đến nay

- I. Khái quát chung
 1. Tình hình thế giới sau chiến tranh
 2. Sự thay đổi tương quan lực lượng trong thế giới tự bản giai đoạn 1945-1973
 3. Khủng hoảng năng lượng 1973
 4. Các nước tư bản từ đầu thập niên 90 thế kỉ XIX đến nay
- II. Mỹ
 1. Tình hình kinh tế
 2. Sự phát triển khoa học kĩ thuật, quân sự và văn hóa
 3. Chính trị xã hội
 4. Chính sách đối ngoại
- III. Các nước tư bản Châu Âu từ sau Chiến tranh thế giới thứ hai đến nay
- IV. Nhật Bản từ sau Chiến tranh thế giới thứ hai đến nay
 1. Sự phát triển kinh tế, văn hóa và khoa học kĩ thuật
 2. Tình hình chính trị và chính sách đối ngoại.

Chương IV: Chủ nghĩa tư bản độc quyền nhà nước

- I. CNTB độc quyền nhà nước và nguyên nhân hình thành
 1. Khái niệm và bản chất của CNTB độc quyền nhà nước

2. Nguyên nhân ra đời
- II. Những đặc điểm kinh tế chủ yếu
 1. Kinh tế tư bản nhà nước và sở hữu nhà nước tư sản
 2. Sự điều chỉnh kinh tế của nhà nước tư sản
- III. Vai trò và xu hướng vận động của CNTB độc quyền nhà nước
 1. Vai trò của CNTB độc quyền nhà nước
 2. Xu hướng vận động.

Chương V: Toàn cầu hóa

- I. Khái niệm
 1. Toàn cầu hóa
 2. Toàn cầu hóa kinh tế
- II. Bản chất của toàn cầu hóa kinh tế
- III. Tác động của toàn cầu hóa kinh tế
 1. Tác động tích cực
 2. Tác động tiêu cực

Chương VI: Các công ty xuyên quốc gia

- I. Khái niệm
- II. Sự hình thành các công ty xuyên quốc gia
- III. Vai trò của các công ty xuyên quốc gia trong nền kinh tế thế giới

Chương VII: Cách mạng khoa học công nghệ và xu thế phát triển mới của lực lượng sản xuất

- I. Cách mạng khoa học công nghệ
 1. Khái niệm
 2. Lịch sử phát triển
 3. Đặc thù của cách mạng khoa học và công nghệ
 4. Tác động của cách mạng khoa học công nghệ đối với kinh tế xã hội
- II. Kinh tế tri thức

Chương VIII: Khủng hoảng kinh tế TBCN

- I. Quan điểm về khủng hoảng kinh tế TBCN
- II. Những yếu tố tác động đến khủng hoảng của CNTB
- III. Những đặc trưng mới của khủng hoảng chu kỳ CNTB hiện đại
- IV. Khủng hoảng tài chính, tiền tệ châu Á
 1. Thực chất của khủng hoảng
 2. Nguyên nhân khủng hoảng
- V. Tác động của các cuộc khủng hoảng kinh tế TBCN và những bài học đối với Việt Nam
 1. Tác động của khủng hoảng
 2. Những bài học đối với Việt Nam

Chương IX: Tiềm năng, giới hạn và mâu thuẫn của CNTB hiện đại

- I. Tiềm năng của CNTB hiện đại
 1. Biểu hiện của những tiềm năng
 2. Nguyên nhân của việc khai thác được những tiềm năng
- II. Giới hạn của CNTB hiện đại
- III. Mâu thuẫn của CNTB hiện đại

Chương X: Đặc điểm của CNTB hiện đại

- I. CNTB đang trong bước quá độ từ cơ sở vật chất truyền thống sang cơ sở vật chất hoàn toàn mới về chất
- II. Quá trình tập trung hóa
- III. Biến đổi trong đội ngũ người lao động
- IV. Vai trò kinh tế của nhà nước có những thay đổi
- V. Đa dạng hóa và quốc tế hóa các hình thức sở hữu
- VI. Sự liên hợp quốc tế
- VII. Quan hệ giữa các nước tư bản phát triển với các nước đang phát triển có những thay đổi

6. Học liệu

6.1. Học liệu bắt buộc:

1. Đỗ Lộc Diệp (CB)(2003), Chủ nghĩa tư bản ngày nay: Mâu thuẫn nội tại, xu thế, triển vọng, NXB KHXH, HN.

6.2. Học liệu tham khảo:

1. Lê Bộ Lĩnh (CB)(2002), Chủ nghĩa tư bản hiện đại: Khủng hoảng kinh tế và điều chỉnh, NXB KHXH, HN,
2. Nguyễn Anh Thái (CB)(1996), Lịch sử thế giới hiện đại, NXB Giáo dục, HN

7. Hình thức tổ chức dạy học

Lịch trình chung:

Nội dung	Hình thức tổ chức dạy học							Tổng
	Lý thuyết	Bài tập/ thảo luận	Thực hành	Khác (điền dã, t. tế)	Tự học	Tư vấn của GV	K T-Đ G	
1. Khái quát chung	2t	2t			8t	1t		14t

2.CNTB giữa hai cuộc chiến tranh thế giới	1t	2t			9t		15	12t
3.CNTB từ sau Chiến tranh thế giới thứ hai đến 2005	2t	2t			9t		15	13t
4.Chủ nghĩa tư bản độc quyền nhà nước	1t	2t			9t			12t
5.Toàn cầu hóa	1t	2t			9t		15	12t
6.Các công ty xuyên quốc gia	2	3t			9t		1t	15
7.Cách mạng khoa học công nghệ và xu thế phát triển mới của lực lượng sản xuất	2t	2t			9t			13t
8.Khủng hoảng kinh tế TBCN	2t	3t			9t		15	14t
9.Tiềm năng, giới hạn và mâu thuẫn của CNTB hiện đại	2t	3t			9t			14t
10.Đặc điểm của CNTB hiện đại	1	2t			9t			12
Tổng	18	23			90	1	1	132